

Rapport

Den statliga sektorn 2019

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2020-06-17

Dnr: 2020-00709

ESV-nr: 2020:33

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Heidi Söderström Laag, Joulia Cerón

Förord

Ekonomistyrningsverket (ESV) överlämnar årligen underlag till årsredovisning för staten till regeringen. Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår resultatandelar samt andelsvärden från hel- och delägda statliga bolag samt Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Den statliga sektorn är dock i realiteten större eftersom Riksbanken och AP-fonderna faller utanför avgränsningen för statens konsoliderade balans- och resultaträkningar i årsredovisningen för staten. Därför gör ESV årligen denna sammanställning för att ge en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över.

Enligt 22 § förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten lämnar ESV denna sammanställning i anslutning till att myndigheten lämnar underlagen till regeringen.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Heidi Söderström Laag har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också avdelningschef Peter Kvist, enhetschef Lena Malmqvist och utredare Joulia Cerón deltagit.

Innehåll

1 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över.....	5
1.1 Den statliga sektorns förmögenhet	6
1.1.1 Elimineringar	8
1.2 Premiepensionssystemet.....	10
1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet	10
1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut	12
1.5 Riksbanken.....	13
1.6 Den statliga sektorn 1992–2019	14

1 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över

Den här rapporten ger en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över. Utöver myndigheterna under riksdagen och regeringen omfattar rapportens sammanställning:

- Bolag (inklusive banker och finansinstitut)
- AP-fonderna
- Riksbanken
- Allmänna arvsfonden.

För bolag, banker och finansinstitut definieras väsentligt inflytande som att staten har en ägarandel på minst 20 procent i de aktuella organisationerna, vilket är i överensstämmelse med definitionen av intresseföretag i årsredovisningslagen (1995:1554). Därmed ingår inte stiftelser, på grund av att de är självägande.

Allmänna arvsfonden redovisas här med hänsyn till det väsentliga inflytande staten har i verksamheten utan att ha någon ekonomisk ägarandel.

Nationalräkenskaperna redovisar premiepensionssystemet i hushållssektorn i enlighet med principer fastställda av Europeiska unionen. Redovisningen av den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital (se tabell 1) inkluderar således inte premiepensionssystemet utan endast den statliga sektorn. Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital redovisas i stället i särskild ordning i tabell 3.

Sammanställningen i rapporten bygger på organisationernas officiella årsredovisningar och ger en uppfattning om den totala statliga bokförda förmögenheten.

1.1 Den statliga sektorns förmögenhet

Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av tabell 1. För de tillgångar och skulder som bara indirekt ägs av staten har statens andel räknats med hänsyn till ägarandelen, förutsatt att ägarandelen uppgår till minst 20 procent. De bolag där statens ägarandel understiger 20 procent ingår som värdepappersinnehav bland myndigheternas redovisade tillgångar.

Det har inte varit möjligt att göra någon fullständig eliminering av mellanhavanden såsom fordringar och skulder samt intäkter och kostnader. Det beror på att det till stor del saknas sådant underlag och att de olika organisationernas redovisningsprinciper skiljer sig åt. Dessutom verkar organisationerna under olika regelverk. De elimineringar som ESV har gjort för att undvika dubbelräkning framgår av tabell 2.

Efter ålderspensionsreformen under 1990-talet finansierar AP-fonderna enbart inkomstrelaterad ålderspension inom pensionssystemets så kallade fördelningsdel 1. Aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension) och efterlevandepension finansieras från statens budget. Tidigare finansierade AP-fonderna delar av dessa förmåner. För att delvis motverka den ökade belastningen på statens budget som reformen innebar överfördes totalt 245 miljarder kronor från AP-fonderna till statens budget successivt under ett antal år, i enlighet med riksdagens beslut. År 2004–2019 har inga medel överförts utifrån detta beslut. Inkomstpensionssystemet, som inkluderar AP-fonderna, uppvisade ett överskott på 295 miljarder kronor för 2019, enligt Pensionsmyndighetens resultatredovisning för inkomstpensionssystemet. Det kan jämföras med ett överskott på 147 miljarder kronor 2018. Tillsammans med ett ingående balanserat resultat på 463 miljarder kronor uppgår inkomstpensionssystemets utgående överskott till 758 miljarder kronor.

I tabell 1 sammanfattas den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och eget kapital för de senaste fem åren.

¹ För närmare beskrivning av ålderspensionssystemet hänvisas till Skr. 2019/20:101, *Arsredovisning för staten 2019*, Finansdepartementet, 2020, avsnitt 2.6.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av staten budget, s. 167.

Tabell 1. Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital

<i>Miljarder kronor</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Myndigheter					
Summa tillgångar	1 555	1 602	1 925	1 984	1 947
Summa skulder	1 977	2 007	2 039	2 002	1 867
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-422	-405	-114	-18	80
Summa skulder och kapital	1 555	1 602	1 925	1 984	1 947
Statliga bolag, banker och finansinstitut					
Summa tillgångar	1 623	1 622	1 633	1 789	1 867
Summa skulder	1 291	1 322	1 302	1 437	1 495
Nettoförmögenhet/Eget kapital	332	300	331	352	372
Summa skulder och kapital	1 623	1 622	1 633	1 789	1 867
Riksbanken					
Summa tillgångar	663	845	870	935	900
Summa skulder	565	726	753	806	735
Nettoförmögenhet/Eget kapital	98	119	116	128	165
Summa skulder och kapital	663	845	870	935	900
AP-fonderna					
Summa tillgångar	1 270	1 360	1 447	1 410	1 618
Summa skulder	39	38	34	26	21
Nettoförmögenhet/Eget kapital	1 231	1 322	1 413	1 384	1 597
Summa skulder och kapital	1 270	1 360	1 447	1 410	1 618
Allmänna arvsfonden					
Summa tillgångar	8	8	9	9	11
Summa skulder	8	8	9	9	11
Nettoförmögenhet/Eget kapital	0	0	0	0	0
Summa skulder och kapital	8	8	9	9	11
Elimineringar av inomstatliga mellanhavanden					
Summa tillgångar	-802	-943	-1 096	-1 134	-1 055
Summa skulder	-473	-647	-765	-782	-682
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-329	-296	-331	-352	-373
Summa skulder och kapital	-802	-943	-1 096	-1 134	-1 055
Den statliga sektorn totalt					
Summa tillgångar	4 317	4 494	4 788	4 993	5 288
Summa skulder	3 407	3 454	3 372	3 498	3 447
Nettoförmögenhet/Eget kapital	910	1 040	1 415	1 494	1 841
Summa skulder och kapital	4 317	4 494	4 788	4 993	5 288

Källa: ESV:s underlag för årsredovisning för staten med senare kompletteringar från Finansdepartementet.

För 2019 var den statliga sektorns nettoförmögenhet 1 841 miljarder kronor efter elimineringar av inomstatliga mellanhavanden. Det är en ökning med 347 miljarder kronor jämfört med 2018.

De statliga myndigheternas nettoförmögenhet förbättrades med 98 miljarder kronor, från -18 miljarder kronor vid utgången av 2018 till 80 miljarder kronor vid utgången av 2019. Nettoförmögenheten har därmed övergått från att vara negativ till att vara positiv. Förändringen förklaras främst av årets överskott i resultaträkningen om 116 miljarder kronor. En förändrad avsättning till tjänstepensioner påverkade nettoförmögenheten med -13 miljarder kronor och förändringar av vissa poster som redovisas direkt mot eget kapital hos hel- och delägda företag påverkade nettoförmögenheten med -6 miljarder kronor. Dessutom påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångars eller skulders värde utan att de redovisas över resultaträkningen.

AP-fondernas egna kapital ökade med 213 miljarder kronor under 2019 till följd av den positiva utvecklingen av samtliga tillgångar. De statliga bolagens egna kapital ökade med 20 miljarder kronor, främst till följd av årets vinst.

Riksbankens eget kapital ökade med 37 miljarder kronor under 2019, vilket huvudsakligen beror på årets resultat. Balansomslutningen minskade med 35 miljarder kronor, främst till följd av återbetalningar av valutalån till Riksgälden.

1.1.1 Elimineringar

Vilka myndigheter som ingår i redovisningen över den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av bilaga 6 Statliga myndigheter m.m. till skrivelsen Årsredovisning för staten. Statens innehav av aktier i de statliga bolagen redovisas främst av Kammarkollegiet som andelar i hel- och delägda företag under not 26 till balansräkningen². Här redovisas även affärsverkens innehav av aktier i koncern- och intresseföretag, liksom Riksbankens grundfond. För att undvika dubbel redovisning har ESV eliminerat dessa innehav mot summan av den statliga sektorns tillgångar och nettoförmögenhet (se tabell 2).

Det egna kapitalet i Svenska spel och den föreslagna utdelningen från Systembolaget ingår redan som tillgångar i myndigheternas konsoliderade redovisning, framför allt som upplupna skatteintäkter. Tillgångarna har därför eliminerats mot nettoförmögenheten.

AP-fondernas och Riksbankens innehav av statspapper (statsobligationer) har eliminerats för att undvika dubbelredovisning. Innehavet av statspapper har eliminerats med marknadsvärdet mot summan av tillgångarna och skulderna.

---

² Skr. 2019/20:101, *Årsredovisning för staten 2019*, Finansdepartementet, 2020, Not 26 Andelar i hel- och delägda företag, s. 258.

Riksbankens valutalån hos Riksgäldskontoret har eliminerats för att lånet inte ska redovisas dubbelt. ESV har eliminerat lånet med av Riksbanken bokfört belopp mot summan av tillgångarna och skulderna.

Vattenfall redovisar sin andel i Kärnavfallsfonden som en tillgång, vilket i sammanställningen har eliminerats mot summan av tillgångarna och skulderna.

Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar i riksbankscertifikat har eliminerats mot summan av tillgångarna och skulderna.

SBAB:s innehav av statsskuldsförbindelser har eliminerats mot summan av tillgångar och skulder.

Tabell 2. Eliminering avseende myndigheternas aktieinnehav (andelar i hel- och delägda företag) och Riksbankens valutalån m.m.

Miljoner kronor	2015	2016	2017	2018	2019
Kammarkollegiet	327 309	294 790	325 111	346 310	368 199
Riksbankens grundfond	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Affärsverk</i>					
Luftfartsverket	123	125	90	130	152
Svenska kraftnät	257	287	296	279	289
<i>Bolag</i>					
Svenska spel			4 691	4 478	2 690
Systembolaget föreslagen utdelning			282	180	240
Övriga myndigheter	17	17	17	0	0
Elimineras mot Nettoförmögenheten	328 689	296 202	331 470	352 377	372 570
Andelar i kärnavfallsfonden	34 172	36 199	38 591	42 038	45 691
AP-fondernas obligationer	34 930	37 585	42 730	37 753	38 637
SBAB:s statsskuldsförbindelser		17 746	21 122	21 946	14 627
Riksgäldens riksbankscertifikat			70 000	33 000	14 952
Riksbankens statsobligationer	163 762	298 645	353 874	392 063	375 534
Riksbankens valutalån	240 537	256 723	237 905	254 802	192 934
Elimineras mot Skulder	473 401	646 898	764 222	781 602	682 375
Summa	802 090	943 100	1 095 692	1 133 979	1 054 945

1.2 Premiepensionssystemet

Premiepensionssystemets tillgångar ökade med 369 miljarder kronor jämfört med 2018 och uppgick till 1 578 miljarder kronor vid utgången av 2019.

Pensionsmyndigheten ansvarar för både premiepensionssystemet och uppgifter rörande bland annat inkomstgrundad pension och anslagsfinansierade pensionsförmåner. Pensionsmyndighetens verksamhet ingår i den konsoliderade redovisningen i skrivelsen Årsredovisning för staten 2019. De förvaltade premiepensionsmedlen, inklusive de preliminärt redovisade medlen för vilka pensionsrätter ännu inte fastställts, ingår däremot inte i den konsoliderade redovisningen. Dessa medel redovisas i tabell 3. Det gäller även motsvarande avsättning på skuldsidan samt vissa fordrings- och skuldposter med direkt koppling till dessa medel.

Tabell 3. Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital

Miljarder kronor	2015	2016	2017	2018	2019
Summa tillgångar	915	1 062	1 206	1 209	1 578
Summa skulder	908	1 053	1 195	1 197	1 561
Nettoförmögenhet/Eget kapital	7	9	11	12	17
Summa skulder och kapital	915	1 062	1 206	1 209	1 578

1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet

AP-fondernas egna kapital ökade med 213 miljarder kronor under året och uppgick till 1 597 miljarder kronor vid utgången av 2019. AP-fondernas tillgångar ökade med 208 miljarder kronor och skulderna minskade med 5 miljarder kronor.

AP-fondernas sammanlagda resultat för 2019 blev en vinst på 240 miljarder kronor. Fondernas samtliga tillgångsslag hade en positiv utveckling. Årets avkastningstal blev det högsta hittills för alla fonder, 17 procent i genomsnitt. Den positiva utvecklingen beror framförallt på att aktiemarknaden har varit stark under 2019.

AP-fonderna ska förvalta svenska allmänna pensionsmedel så att kraven på långsiktigt hög avkastning i förhållande till risk tillgodoses. Varje år avsätts 18,5 procent (och upp till 7,5 inkomstbasbelopp) av löner och andra skattepliktiga ersättningar till den allmänna pensionen. Av dessa medel går 16 procent till inkomstpensionen och 2,5 procent till premiepensionen.

Inbetalningar till inkomstpensionen används samma år till att betala ut pensioner till årets pensionärer. Om det betalas in mer medel till inkomstpensionssystemet under året än vad som behövs till årets pensionärer går överskottet in i AP-fondernas buffertkapital. Om årets inbetalningar inte räcker till årets utbetalningar av pensioner tas i stället mellanskillnaden från AP-fondernas buffertkapital. Alltsedan 2009 har

utbetalningarna i pensionssystemet varit större än inbetalningarna, vilket resulterat i ett nettoutflöde av medel från systemet. Det beror på de stora årskullarna som är födda på 40-talet. Nettoutflödet från pensionssystemet förväntas fortsätta under ytterligare cirka 20 år. Därefter förväntas AP-fonderna åter kunna få ett nettoinflöde.

Inbetald premiepension förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val av pensionsspararna. För de personer som avstår från att välja fond placeras pensionsmedlen i Sjunde AP-fonden (AP7 Såfa, statens årskullsförvaltningsalternativ), i de två byggstensfonderna AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond

Pensionsspararna kan välja AP7 Såfa hos Pensionsmyndigheten men den kan inte kombineras med några andra fonder i premiepensionssystemet. AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond kan också väljas separat hos Pensionsmyndigheten och dessa kan kombineras med andra fonder inom premiepensionssystemet. I tabell 4 redovisas dock endast fondens egen verksamhet under Sjunde AP-fonden, dvs. de medel som placerats i fonden automatiskt, och inte de medel som placerats av pensionsspararna. Till skillnad från de övriga AP-fondernas tillgångar tillhör Sjunde AP-fondens förvaltade tillgångar premiepensionssystemet, det vill säga att de förvaltas för pensionsspararnas räkning. Tillgångarna hos de övriga AP-fonderna tillhör inkomstpensionssystemet.

Tabell 4. AP-fonderna 2019, marknadsvärde

<i>Miljoner kronor</i>	Tillgångar	Skulder	Fondkapital
Första AP-fonden	368 077	2 318	365 759
Andra AP-fonden	385 166	3 816	381 350
Tredje AP-fonden	403 635	9 938	393 697
Fjärde AP-fonden	422 633	4 605	418 028
Sjätte AP-fonden	37 796	288	37 508
Sjunde AP-fonden	1 046	60	986
Totalt	1 618 353	21 025	1 597 328

I den konsoliderade resultaträkningen i skrivelsen Årsredovisning för staten redovisas ålderspensionerna från både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet som transfereringar. Nettoöverföringen till ålderspensionssystemet och hushållssektorn redovisas under transfereringar.³ Överföringar från AP-fonderna redovisas som intäkter av bidrag.⁴

³ Se även Skr. 2019/20:101, Not 4 Transfereringar, s. 226.

⁴ Se även Skr. 2019/20:101, Not 3 Intäkter av bidrag, s. 224.

Åtaganden för ålderspension redovisas inte som en skuld, varken i den konsoliderade balansräkningen i årsredovisningen för staten eller hos AP-fonderna, och påverkar därmed inte redovisad Nettoförmögenhet/Eget kapital.

Åtaganden i premiepensionssystemet redovisas som avsättningar i Pensionsmyndighetens årsredovisning men inte i årsredovisningen för staten. På samma sätt undantas motsvarande tillgångar vid konsolideringen av myndigheterna.

1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut

I tabell 1 särredovisas statens tillgångar och skulder i statliga bolag, banker och finansinstitut där ägarandelen uppgår till minst 20 procent. Ägande i bolag där statens andel är mindre än 20 procent ingår bland myndigheternas tillgångar. I tabellbilagan Statliga bolag 2019 (som publiceras i anslutning till rapporten) återfinns en sammanställning av nyckeltal för kalenderåret 2019 för bolag med statligt ägande.

I tabellbilagan redovisas de statliga bolagens nyckeltal brutto, och efter elimineringar summerar de till beloppen i sammanställningen över den statliga sektorns förmögenhet (se tabell 1). I tabell 1 ingår endast den del av bolagen som staten äger. Det högre värdet av bolagen i den statliga sektorn i jämförelse med det bokförda värdet är främst hänförligt till Svenska Spel AB. Det bokförda andelsvärdet för Svenska Spel AB uppgår till 260 000 kronor⁵ men ingår i tabell 1 med 2,8 miljarder kronor. En närmare redogörelse för bolagens verksamhet och resultat 2019 presenteras i regeringens årliga rapport till riksdagen om statliga bolag⁶.

Totalt ägde staten mer än 20 procent av aktierna i ett sextiototal företag under 2019. Företagens bokförda värde uppgick till 369 miljarder kronor. De sex största företagen är Vattenfall AB, Akademiska Hus AB, LKAB, Telia Company AB, Sveaskog AB och AB Svensk Exportkredit. Tillsammans svarar de för 72 procent av det bokförda värdet, jämfört med 71 procent för de sex största företagen föregående år. De tre största företagen Vattenfall AB, Akademiska Hus AB och LKAB motsvarar 51 procent av det bokförda värdet, en ökning med två procentenheter för de tre största företagen från föregående år.

Den statliga sektorns förmögenhet påverkas bland annat av förvärv och försäljning av företag, omstruktureringar samt bolagens resultat. Under 2019 ökade bolagens totala tillgångar med 78 miljarder kronor, medan skulderna ökade med 58 miljarder kronor och det egna kapitalet ökade med 20 miljarder kronor. Ökningen av bolagens egna kapital beror framför allt på årets vinst för 2019 som uppgick till 45 miljarder kronor, och på poster som redovisades direkt som en minskning av eget kapital på 5

⁵ Se Skr. 2019/20:101, *Årsredovisning för staten 2019*, Finansdepartementet, 2020, Not 26 Andelar i hel- och delägda företag, s. 258.

⁶ Rapport för bolag med statligt ägande januari-december 2019, publicerad 31 mars 2020.

miljarder kronor. Utdelningarna till staten på 20 miljarder kronor har reducerat ökningen.

Den största förändringen bland de statliga bolagen jämfört med 2018 är att SBAB:s tillgångar ökade med 27 miljarder kronor, vilket motsvarar 6 procent av balansomslutningen. Utlåningen till allmänheten ökade med 20 miljarder kronor och uppgick vid utgången av 2019 till 384 miljarder kronor. Det är främst bolånen som har ökat. Bolagets skulder ökade med 23 miljarder kronor under året och uppgick till 454 miljarder kronor vid utgången av 2019. Skuldökningen består till stor del av emitterade värdepapper, som ökade med 13 miljarder kronor (4 procent) till 304 miljarder kronor. Ökningen av de emitterade värdepappren avser främst obligationer i svenska kronor, som ökade med 9 miljarder kronor. Dessutom ökade inlåningen från privatpersoner med 5 miljarder kronor (6 procent) och uppgick totalt till 92 miljarder kronor vid årsskiftet.

Svensk Exportkredits tillgångar ökade med 15 miljarder kronor under 2019, vilket motsvarar 5 procent av balansomslutningen. Det beror främst på att utlåningen som är dokumenterad som värdepapper ökade med 7 miljarder kronor till 44 miljarder kronor. Bolagets skulder ökade med 14 miljarder kronor. Skuldökningen förklaras framför allt av emitterade värdepapper, som ökade med 14 miljarder kronor till 269 miljarder kronor.

1.5 Riksbanken

Riksbankens tillgångar minskade med 35 miljarder kronor under 2019. Det beror på Riksbankens beslut att minska valutareserven genom att inte refinansiera valutalån från Riksgälden om totalt 8 miljarder amerikanska dollar. Samtidigt omfördelades tillgångarna i valutareserven för att bättre motsvara Riksbankens beredskapsbehov i utländsk valuta. De största förändringarna innebar att euro omfördelades till amerikanska dollar och att danska och norska kronor inkluderades i valutareserven.

Marknadsvärdet på de svenska statsobligationerna minskade med 16 miljarder kronor och uppgick vid årsskiftet till 376 miljarder kronor. Riksbanken avslutade sina nettoköp av statsobligationer i december 2017, i den meningen att det totala innehavet därefter skulle vara ungefär konstant med återinvestering av löpande förfall och kupongbetalningar. Årets minskning förklaras främst av att de obligationsförfall som skedde under våren 2019 återinvesterades enligt direktionens beslut redan under 2018. Riksbankens innehav utgjorde cirka 45 procent av Riksgäldskontorets utestående stock av reala och nominella obligationer.

Skulderna minskade med 57 miljarder kronor under året, främst till följd av återbetalningen av valutalån till Riksgälden. Även skulder i svenska kronor minskade under 2019. Riksbankens skulder i svenska kronor uppstår när banksystemet

deponerar en del av sina likvida tillgångar hos Riksbanken, tillgångar som till exempel skapats under de senaste åren då Riksbanken köpt statsobligationer av bankerna.

Det egna kapitalet ökade med 37 miljarder kronor till 165 miljarder kronor, vilket huvudsakligen beror på årets positiva resultat.

Från och med 2019 redovisas Riksbankens eget kapital enligt samma uppställningsform som tillämpas i Riksbankens årsredovisning. Det innebär att värde regleringskonton inkluderas i det egna kapitalet. Dessförinnan har värde regleringskonton inkluderats i skuldposten i ESV:s rapport Den statliga sektorn. Den ändrade uppställningen syftar till att uppnå överensstämmelse med Riksbankens årsredovisning. Jämförelsetalen i tabeller och diagram har uppdaterats.

1.6 Den statliga sektorn 1992–2019

I slutet av detta avsnitt visas diagram med tidsserier för den statliga sektorn. Diagram 1 speglar utvecklingen från och med 1992 för den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet i kronor och som andel av bruttonationalprodukten. Diagram 2 visar de olika organisationernas tillgångar, skulder och nettoförmögenhet. Diagram 3 speglar förändringen av den statliga sektorns nettoförmögenhet och BNP-utvecklingen.

Tidsserierna presenteras i löpande priser och bygger på de årsredovisningar för staten som publicerats varje år sedan 1993/94. De första åren tog Riksrevisionsverket fram årsredovisningen. Sedan 1998 publiceras den i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten som lämnas till riksdagen senast den 15 april. Cirka en månad tidigare, senast den 15 mars, publicerar ESV två rapporter med underlag till årsredovisning för staten på myndighetens webbplats.

Redovisningen för myndigheterna följer bokföringsmässiga principer som i så stor utsträckning som möjligt har hållits konstanta över tiden. Principerna har dock successivt utvecklats under åren, vilket är mest tydligt fram till år 2000. Det innebär att det är något svårare att göra jämförelser för tiden före 2000 jämfört med efterföljande år.

Skatteintäkter har redovisats fullt periodiserade från och med 2006, med ändrade jämförelsetal för 2005. Dessförinnan redovisades skatterna kassamässigt⁷. Redovisningsmetoden för upplupna skatteintäkter vidareutvecklades under 2018,

⁷ Periodisering innebär fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt). Syfte med periodiseringen är att beräkna ett ekonomiskt resultat för en specifik redovisningsperiod. Kassamässig redovisning innebär att utgifter och inkomster redovisas i samband med utbetalningar och inbetalningar, oavsett vilken period dessa avser.

vilket innebär att skatter som debiteras efter bokslutstidpunkten tas upp som en upplupen intäkt från och med 2018. Innan dess ingick posten i en ackumulerad periodiseringseffekt som uppkommer när de beräknade intäkterna för det aktuella året jämförs med de skatter som har debiterats och bokförts vid bokslutstillfället. Förändringen medför ett brott i tidsserien över statens nettoförmögenhet.

Från och med 2012 ändrades redovisningsprinciperna för statsskulden. Från och med 2015 värderas de finansiella instrument som innehas för att generera avkastning till verkligt värde, som bestäms utifrån marknadsvärdet. Dessutom redovisas Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning brutto från och med 2015. Det ökade tillgångs- respektive skuldsidan med 30 miljarder kronor för 2015. Jämförelsetalen för 2014 har justerats för båda förändringarna.⁸

Sammanställningen i tidsserierna i övrigt bygger också på de ingående organisationernas officiella årsredovisningar.

De statliga bolagen tillämpar främst IFRS (International Financial Reporting Standards), men till en del även svenska redovisningsprinciper. De finansiella bolagen redovisar enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, men anpassar dock sin rapportering för att möjliggöra konsolideringen.

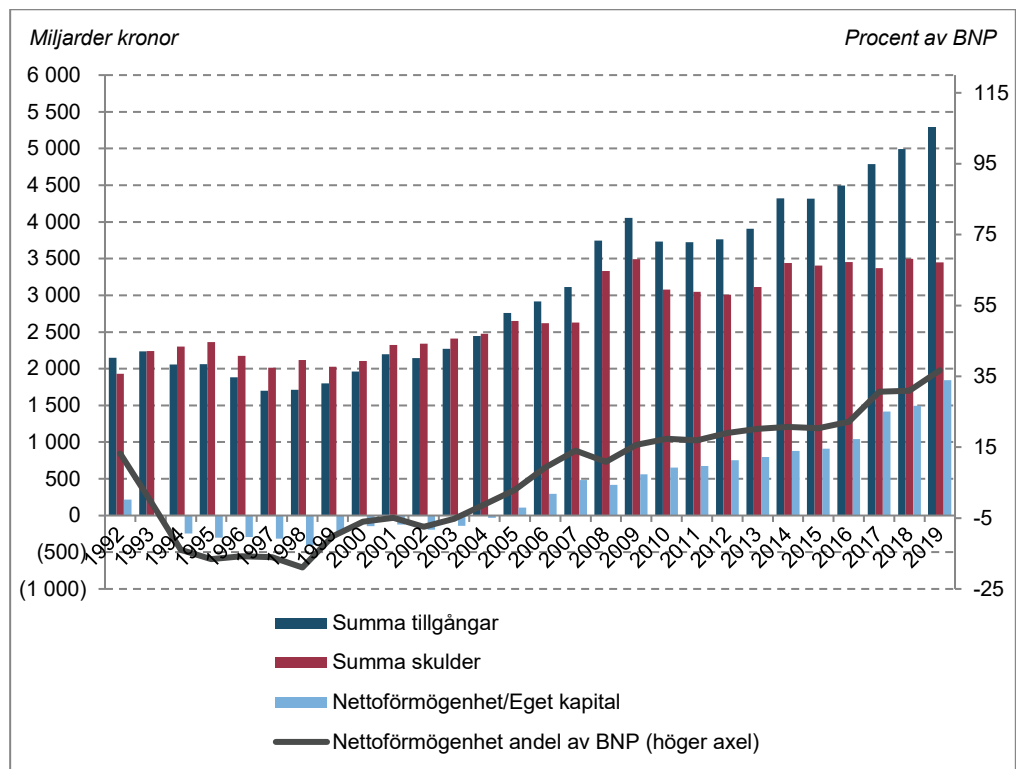
Riksbankens guld och värdepapper värderas till marknadsvärde. Fordringar, tillgodohavanden och skulder redovisas till nominellt värde. I övrigt baseras redovisningen på anskaffningsvärdet.

AP-fondernas tillgångar och skulder har värderats till marknadsvärde från och med 1999. Dessförinnan värderades tillgångarna och skulderna till anskaffningsvärde.

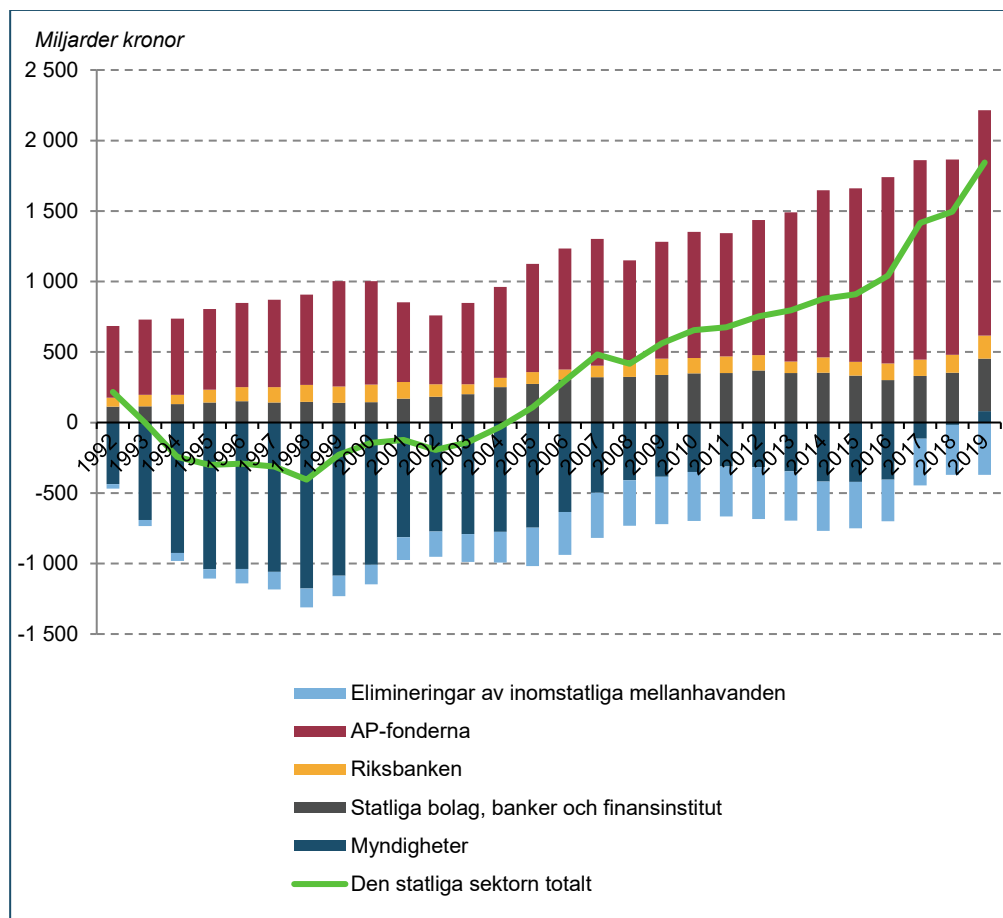
⁸ Placeringspolicyn för Insättningsgarantifonden och Kärnavfallsfonden ändrades under 2014 och medger sedan dess att affärer med återköpsavtal (repo) ligger öppna över bokslutsdagen. Dessa redovisas dock netto. Bruttobeloppen är 62 miljarder kronor för 2014, 55 miljarder kronor för 2015, 67 miljarder kronor för 2016, 76 miljarder kronor för 2017, 78 miljarder kronor för 2018 och 65 miljarder kronor för 2019.

Diagram 1. Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och nettoförmögenhet samt nettoförmögenhet som andel av BNP

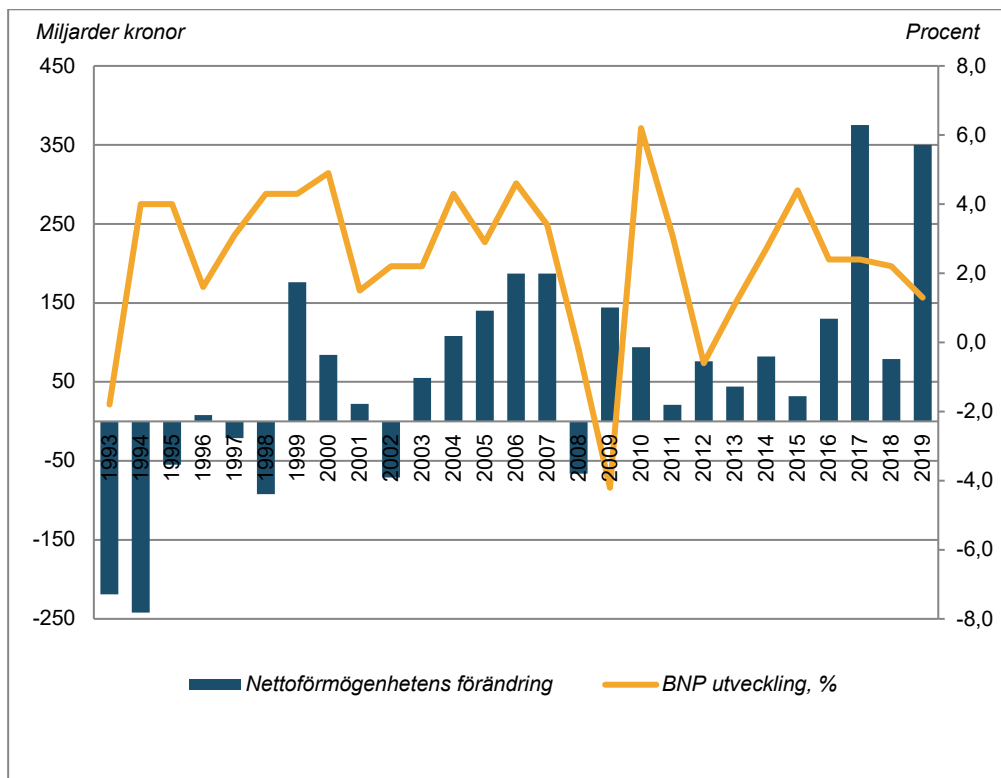

Diagram 2. Den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet per organisation

Diagram 3. Nettoförmögenhetens förändring för den statliga sektorn och BNP-utvecklingen

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.